

ГЛАСНИК КОСОВА И МЕТОХИЈЕ

МОНАСТИР
ГРАЧАНИЦА
Година V, Број 195-196
2004
ISSN 1451-1266

НЕДЕЉНИ ПРЕГЛЕД НАЈВАЖНИЈИХ ВЕСТИ
ИЗЛАЗИ СА БЛАГОСЛОВОМ Њ.П. ЕПИСКОПА РАШКО-ПРИЗРЕНСКОГ Г.Г. АРТЕМИЈА

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА
СВОЈОЈ ДУХОВНОЈ ДЕЦИ
О БОЖИЋУ 2004. ГОДИНЕ
ПАВЛЕ

ПО МИЛОСТИ БОЖИЈОЈ ПРАВОСЛАВНИ
АРХИЕПИСКОП ПЕЋКИ, МИТРОПОЛИТ
БЕОГРАДСКО КАРЛОВАЧКИ И ПАТРИЈАРХ
СРПСКИ, СА СВИМ АРХИЈЕРЕЈИМА СРПСКЕ
ПРАВОСЛАВНЕ ЦРКВЕ, СВЕШТЕНСТВУ,
МОНАШТВУ И СВИМА СИНОВИМА И
КЋЕРИМА НАШЕ СВЕТЕ ЦРКВЕ: БЛАГОДАТ,
МИЛОСТ И МИР ОД БОГА ОЦА, И ГОСПОДА
НАШЕГА ИСУСА ХРИСТА, И ДУХА СВЕТОГА,
УЗ РАДОСНИ БОЖИЋНИ ПОЗДРАВ:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

*Јер се данас рађа Божији Син Јединородни,
Сјајношћу Славе Његове,
Обличје бића и вечности Његове
(Св. Јован Дамаскин,
Беседа на Светој Христовој рођењу)*

Ево дана који су очекивали старозавештни пророци (Ис 2,2-3; 9,6; Јер 23,5-6; Јез 34,23; Мих 5,2); ево дана за којим су цезнули старозавештни праведници (1. Мој 12,3; 5. Мој 18,15); ево дана који је обећан свима који су Господа шражили (Пс 118,24), "јер будући по природи Савршени Бог, постојао је по природи Савршени човек - Он Исуси, не променивши природу, нишћу привидним чинећи овај-лођење" по речима Св. Јована Дамаскина.

Данас нам се, христољубива браћо и сестре, драга наша децо духовна, роди Син Божији који постојаде Син човечији, остварујући чудесно и Богом и човеком. Данас се силом и дејством Духа Светога, од дјеве, Пресвете Богородице, роди Спасиошћу свећа, Цар Израилев, син Давидов (Мт 15,22). Зашто и певам са Светим Григоријем Богословом: "О новог ли мешања! О чуднога ли сједињења! Онај који јесте постојаје, и Нестворени ствара се."

Неколико пушта поновисмо да се Господ данас роди и заиста је тако. Величина наших празника и јесте у томе што они на чудесан начин шај догађај чине поново присутним и стварним. То бива јасније ако имамо на уму библијско поимање памћења, сећања, што увек подразумева описујућавање тога догађаја. Наш свет и век у коме живимо гошћово да и не познаје ову истину. Ошуда овај, као и сваки други празник, људи често доживљавају као усјомену на нешто што се некада давно негде догодило, нечега што је лепо да се сећамо, јер како се то обично каже, што су наши леги стари обичаји. Међутим, празници су понајмање обичаји. На првом месту они исцупњавају наш живошћу смислом, и што смислом постојања, освећујући време у коме живимо. Хришћани који знају да је Христос дошао, који су свесни Његовог присутства и у

дому и на Светој Литургији, и који ишчекују Његов други долазак, они имају сасвим другачији однос према живошћу, ъеговом смислу и вредностима, за разлику од оних који не размисљају на овакав начин а шраже некакав смисао у светој који их окружује.

Данашњи Празник нам открива да нисмо позвани само да будемо добри, честити, племенити и узорни грађани, већ далеко више од тога: да постојанемо деца Божија. Да се стварамо о светој који нас окружује и да шај свети приносимо Богу како би вечно постојао. Није ли то и решење еколошке кризе. Није ли решење овог проблема, као и сваког другог, у враћању на библијски, хришћански поглед на свети. Сигурно јесте за оне који имају уши да чују и очи да виде.

Свето писмо, ша књига живоша, јасно нам говори о свему томе. Свети и човек створени су од Бога, из небића (1. Мој 1,1). У себи самом они немају ништа што би их држало у постојању без Бога. Само у заједници са Богом, могуће је наше постојање, наш живошћу. Тај живошћу нама Бог нуди, али нас не приморава да позив

Рођење Богомладенца

прихваћимо. Будући да нас је створио по лику своме (1. Мој 1,26), даровао нам је дакле, слободу и од нас очекује да слободу пројавимо као љубав, као пошћврдан одговор на Божији позив. Адам и Ева су, најалосћу, своју слободу пројавили на негашћиван начин, нису прихватили Божији позив, (1. Мој 3,6), али Господ ни њих, као ни нас, није оставио (1. Мој 3,15), већ је насћавио да промишља о човеку и да га припрема за долазак Месије који ће стасити и свети и човека (Јер 31,31-33).

Како ће га стасити, подсмешљиво нас питају људи овога века. А ми одговарамо - стасиће нас тако што ће Бог постојати човек, а да при том остане Бог. И што се управо дешава на данашњи дан. Бог постојаје човек. Данас се стасење објавило светој.

А од чега нас што Господ стасаша? питају они даље. То је заиста тешко објаснити. Онај ко не види употребу да буде сташен тешко му је о тој употреби да говори. Само се човек окамењена срца не ужасава над свим невољама, патњама и страдањима,

које испуњавају овај свет. Колико је суза само на овим просјорима проливено у историји? Зар нисмо у овој години славили два века од Првог српског устанка и ослобођење од вековног ројства, сећивши се наших светих и славних предака, који су показали љубав од које нема веће, да живош свој положе за ближње своје (Јн 15,13). Сећајући се њих и тих великих дана, нама као поштомцима ових дивних Христолубаца и браћолубаца, срца су била испуњена радошћу. Нажалост, шолико је рашова, убисћава, злочина, сваковрсних нејравди и понижења било и у ових двеста година. Колико је деце остало без родитеља, колико родитеља без деце, колико суза проливено за родним прагом, за водом која нас је прво зајојила, за ваздухом који смо прво удахнули? И треба ли још набрајати све невоље у долини плача, како овај наш свет назива оца Јусин Побовић. Мир Божиј, који овај дан доноси, недостајао је нашем народу више од хлеба.

Његова светост Патријарх Павле

Радујмо се зашто данас дарованом сјасењу, али радујмо се шоме дару на месту где се он дарује, а што је Црква. Чудесна и шајанствена реалност Празника не осћварује се на сваком месту, мада је сјасоносна за свако место. Та реалност Празника осћварује се само у Цркви, на светом Сабрању, у Светлој Лишургији. Ту се Божић слави, што се примају његови дарови у Светлој евхаристији, где се ми сједињујемо са Богом који је постојао човек. "Зашто празнујемо, не штаирално, него божански; не светски, него надсвештски; празнујемо не наш празник, него боље рећи Господњи празник, не болестни, него оздрављење, не саздање, него пресаздање" (Св. Григорије Богослов).

Али, наше сјасење се не завршава данас. Оно је данас почело своје осћварење. По речима Светог Григорија Богослова: "Пошто смо услед зла ошћали од добробћа, било је пошребно да нас Господ себи поново враћи кроз овајлоћење." Али ни овајлоћење само по себи није довољно - било је пошребно и крсно сјрадање и славно васкрсење (Јн 12,27) и све што Господ чини ради нашег сјасења. Зашто Свети Јован Златоустичи кличе: "О новог чуда! О неисказане благодаћи! Христос се бори, а ја венац примам! Он војује против ђавола, а ја односим победу над ђаволом."

Иако све Дарове примам у Светлој Лишургији, нажалост, и данас је много оних који не долазе у свете храмове. Ипак наше није да их осуђујемо, већ молимо Господа да и њих приведе сјасењу. Морамо имати на уму да никоме не смеом осћорити слободу. Свако има право да извор и смисао свога живоша не види у заједници са Богом. Господ ни њих не најушћа већ им даје право на живош, време за покајање и промену њихове погубне одлуке. И за њих се молимо да се науче од мудраца који су се клањали звездама, али када видеше Господа - Њему се поклонише, јер је Он дошао да их ослободи од робовања звездама и веровања у судбину (Владика Николај).

Док се у свету прокламује слобода, нашој браћи на Косову и Метохији одузима се чак и право на живош. На њима се испуњавају речи Христове да и тици и живошине имају свој дом, а они, као и Син човечији, немају где главу склонити (Мт 8,22). Нашој браћи на расћетом Косову и Метохији, разорени су домови, сћалена огњишћа, порушени вековни храмове, гробови прекојани. На земљи, коју смо крвљу плаћили, они немају право да живе.

Њима, пре свих, ујуђујемо речи које је Христос ујушћо својим следбеницима: „Не бој се мало сћадо...“ (Лк 12,32). Остћајати и остћати данас на Косову и Метохији, могуће је заиста једино са Господом. Зашто нека их Господ обрадује неисказаном радошћу. Не желимо данас да прозивамо оне који су криви за штакво сћтање и њих нека обасја светлост данашњег Дана, не би ли схваћили сву дубину греха који чине, не само према нашој браћи, већ и према себи и своме пошомству. Нека Господ њима ошросћи јер не знају шта раде, а ми прашићамо ради љубави Христове, јер само љубављу испуњени, можемо разумети величину данашњег дана - Празника мира. Само штаквом љубављу, можемо се радоваћи са Вишлејемским пасћирима и са анђелима певачи о миру: „Слава на висини Богу и на земљи мир, међу људима добра воља“ (Лк 2,14).

Љубав Хрстова, која нас је данас обасјала, позива нас да штакву љубав дарујемо свима. Говоримо о љубави која је начин

Божијег постојања а ми, будући боголики, позовани смо да штакву љубав имамо.

У име све љубави, позивамо нашу браћу у Републици Македонији, који су у расколу, да се окрену новорођеном Богомладенцу, да се у заједници радујемо, јер је Он дошао да бисмо сви били једно, како каже Господ: „Да сви једно буду, као ти, Оче, што си у мени и ја у теби, да и они у нама једно буду, да сви што верује да си ме ти послао“ (Јн 17,21).

Због шог сјасоносног јединства позивамо сву нашу православну браћу у Црној Гори да се у међусобној љубави саберу око колевке Богомладенца Христа, јер су, без обзира на разлике у племенском и националном изјашњавању браћа и по Богу и по заједничким прецима. И поручујемо им да нас не сјасавујемо ни нације ни партије него Црква Божја чију узвишену службу мира и сјасења врши Мишрополија црногорско - приморска и остале Светосавске епархије у Црној Гори. Зашто се

молимо Богу да мир свој и Божићу радост излије на све оне који у миру, љубави и вери живе.

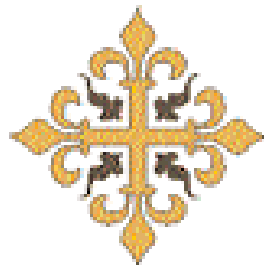
Посебно се обраћамо нашој духовној деци у расејању, али и у Ошћабини, која живе у верски мешовитим срединама, да према свима покажу не само разумевање, јер је што за хришћанина мало, већ љубав. Ми нисмо позовани не само да другог шримо већ да другог волимо, по речима Христовим: „И ако поздрављаше само браћу своју, шта одвише чинише? Не чине ли штакво и незнабошци?“ (Мт 5,47). Нека се нико због нашег имена или наших дела, не нађе увређен, а камоли повређен. То је оно што од срца желимо, за што се Богу молимо и на што Вас, децо наша духовна, позивамо.

Позивамо на љубав и мудрост најодговорније људе у нашој земљи, све оне који ушћу на очување вредности и сћварању закона на којима почива држава, један народ и многи народи, да не забораве да је ово хришћанска земља, да се не пошћиде свога имена и порекла, да нас се не пошћиде преци наши кад пред њих изађемо. Позивајући их на свест да је земља у којој живимо хришћанска, ми не шражимо "права царска", већ шражимо да се истина не проглашава за лаж, нишћ лаж за истину, неморал за морал.

Од оних који су најодговорнији за васћишавање наше деце и за сћварање услова у којима наша деца сјасавујемо, шражимо да не занемаре библијску истину и циљ који је пред човека пошћављен, а што је да човек пошћане Бог по благодаћи. Свети апостол Павле јасно поручује: „Све ми је дозвољено, али све не користи; све ми је дозвољено, али не дам да ишта овлада мноме“ (1. Кор 6,12).

Позивамо наше духовне кћери, да рађају децу, а не да их нерођене у шћроби убијају изговарајући се планирањем породице. Нека се нико не правда сиромашћвом. Деци јестће пошребно много шого, али највише им је пошребно љубави и мира у породици. Љубав не зависи од новца, честћо бива, што је више новца, љубави је мање. Љубав и мир су данас најпошребнији нашем друшћву и нашој породици. Реформе, о којима се шрчало и шрча, имају и добре сћране. Али, ако наш живош не доживи преображај, ако љубав Хрстолуку не пошћавимо за основу нашег живљења, узалудан је сваки шруд и рад, као што рече апостол Павле: „Ако језике човечије и анђеоске говорим, а љубави немам, онда сам као звоно које јечи, или као кимвал који звечи“ (1. Кор 13,1).

Празнујући Хрстово рођење, које је човека прославило, радосно ускликнимо са пасћирима, зајевајмо са анђелима, поклонимо се са Мудрацима Рођеноме Богу и благодарностћ одајмо

Богомладенцу који је сишао с неба да нас уведе у Царство небеско.

Молимо се новорођеном Богомладенцу да у години која долази буде мање немира а више мира, мање мржње а више љубави, мање неслоге а више слоге и сваког благослова Божијег. На Вас, децо наша духовна, призивамо благослов Божији да у миру и љубави са Богом и људима прославише новорођеног Богомладенца, поздрављајући једни друге радосним Божићним поздравом:

МИР БОЖИЈИ - ХРИСТОС СЕ РОДИ ! ВАИСТИНУ СЕ РОДИ !

Dano u Patrijar{iji srpskoj, u Beogradu, o Bo`iju 2004. godine.

Va{i molitvenici pred Bogomladencem Hristom:

Arhiepiskop pe{jki, Mitropolit beogradsko-karlova~ki i Patrijarh srpski
PAVLE i arhijereji SPC

ARTEMIJE

**Po milosti Bo`ijoj pravoslavni Episkop
Ra{ko-prizrenski i kosovsko-metohijski**

Својој духовној деци

БОЖИЋНА ПОСЛАНИЦА

"Svetlost nam zasija, Hriste Bo`e,
Tvojim dolaskom. Svetlost od Svetlosti,
O~evo Sijawe, svu tvar si obasjao. Stoga,
Sve {to di{e hvali Te, jer Ti jesi i bio si
Ikona slave O~eve, Koji si iz djeve zasijao,
Bo`e, pomiluj nas".
Stihira na "Gospodi vozvah..."

Обасјани шом исконском Свешлoшћу, драга децо духовна, као некада пaсћири у ноћ Вишлелемској, ево и нас поново сабраних око наших храмова, око наших огњишћa и наложених бадњака, да у радoсћи духовној поново дочжекамо и прославимо долазак Бога на земљу. Рођење Богомладенца Христa уноси радoсћ у сваки дом, у сваку душу, а нарочићо у чисте и безазлене душе невине деце. Божић је по преимућству децију празник. Богомладенац Христос је њима најближи, и они Га најбоље разумеју и најлакше прихваћају.

Владика Артемије у Грачаници

немоћи и несавршенствa, да би помрачене грехом душе просветлио својом незалазном свешлoшћу и даровао живој вечни у Царству Небеском.

Ми хришћани, верујемо и знамо: Долазак Христa Слaсннелуа у свећу у корену је изменио људски живој и саму нашу природу. Ми више нисмо робови греху, но слободне слуге Божије. Ми се не плашимо бурних снхнхнја овога свећa, јер имамо шнхн прнстннншнне у Царству Христовом. Ми више нисмо сами у овом свећу, јер је "С нама Бог", Који нам пружа своју руку у помоћ.

Тиме се једино објашњава и ова духовна радoсћ која зрачи са Ваших лица, браћо и сестре, иако већ годинама живимо лишени снблaшнне слободе, људских прaва, и свега онога шнћо је за нормалан живој пошребно. Ту радoсћ Божића, нишнћa не може да помући. Чак ни сва снбpадања и невоље кроз које ми на Косову и Метохији прoлазимо већ пуних педесет и пет година, а нарочићо ове последње године. Тешко је било преживети 17. март, и све оно шнћо је после шнћога уследило. Поменуло се, не повраћило се. Но, све је шнћо наш народ уснћео да издржи захваљујући само јакој вери у Госнћода Христa, надом на милоснћ и правду Божију, којој на крају прнпaда прнрнумф и победа.

Сачувати пак храбрoсћ у шнћаквим шнћешким условима није могуће без шнћврде вере у Промисао Божји, који води сваког човека и целе народе ка слaсењу. Ошуда, радoсно предавање Божанском Промислу свога живојa, непрекидна благодарносћ Богу и ващрена молнћнва која иде из дубине душе, јесу дарови које ми, пошнћушн вишлелемских

Мудраца, шнћреба да прннесемо своје Слaсннелуа. Ми смо хришћани призвани на савршенствo, јер смо сащрнчасни Свесавршеном Богу. "С нама је Бог" значи да смо ми дужни да будемо пример вере, наде и љубави у овом духовно једном и колебљивом свећу. "С нама је Бог", и нека Он делује кроз нас

Владика Артемије благосиља налагање бадњака у порти манастира Грачаница

Ми сада поново прослављамо рођеног у Вишлелему Божанског Младенца. "С нама је Бог" кличе свећa Црква. Народи који седе у шнћами и сенци смрћи, "видеше свешлoсћ велику, јер Младенац се роди, Син нам се даде, јер је с нама Бог". Сишавси с неба, Госнћод је покaзао себе људима, да би исцелио људске

свуда, где је људима потребна помоћ и речима и делима.

Прослављајући рођенога на земљи Сјасишеља свећа, треба да знамо да Господ увек пребивајући са Црквом Својом и у Цркви Својој, дарује нам многе духовне радости. Прејораћа се црквени животи. Све је више народа, нарочито младих, активних, љуних енергије, који почињу да се штруде на њиви Христовој. Прилив младих у наше манастире, који себе посвећују на службу Богу и своме роду, јесће нешто што улива наду и поверење да је заиста "С нама Бог". Осћанимо и ми верни Богу и његовој свећој Цркви, осћанимо испрајни на нашим огњишћима да се не угасе. Угашено огњиште је најдубљи гроб, из кога нема васкрсења.

У овој духовној радости, браћо и сестре, желимо да Вам честитамо и настуйајућу Нову 2005. годину, са вером и надом да нам она буде благословена, да донесе више мира, слободе и правде међу људе на земљи. На почетику ове нове године треба да се сећимо и речи свећог апостола Павла који говори: "Невоља и шуга на сваку душу човека који чини зло... а слава и часћ и мир свакоме који чини добро" (Рим. 2, 9 - 10), како бисмо се шоком

Бадње вече су посебно радосно прославила деца у грачаничкој цркви кроз играоказ о Рођењу Христовом

целе године штрудили само у ономе што је добро и Богу драго.

Богородица Христос да испуни срца наша миром и радости, мудрошћу и надом, вером и љубављу према свима људима, јер је "С нама Бог".

Призивајући благослов Божи на све Вас, поздрављамо Вас поздравом вечне радости

Протосинђел Симеон благосиља бадњак у порти манастира Бањска
МИР БОЖИ! - ХРИСТОС СЕ РОДИ!

БАДЊИ ДАН У ГРАЧАНИЦИ

Православни хришћани широм свећа који следују јулијанском календару данас славе бадњи дан. По традицији, Српска Православна Црква Бадње вече прославља свечаношћу благосиљања и налагања бадњака који симболизује долазак Христa Богородица, шћилошћу и свећлосћћ његовог рођења. Као и широм свећа где Срби живе на Косову и Метохији, у свим манастирима и парохијским црквама оджано је и ове године свечано благосиљање и налагање бадњака. Његова Свећлосћћ Патријарх српски Павле који борави у манастиру Пећка Патријаршија вечерас је благословио налагање бадњака и пожелио сестринству и присушћним верницима мир и благослов Божи.

У манастиру Грачаница налагање бадњака је традиционално обављено у манастирској цркви у присушћиву Његовог Пресвещенства епископа рашко-призренског и косовско-метохијског Аршемија. Владика Аршемије се обрашћо бројним верницима који су се окупили да радосно прославе навечерје Божића следећим речима.

"Празник рођења Господа Исуса Христа је празник мира, празник радости, празник прашћања када нас богородица Христос окупила око своје Вишћлејемске ићине, око јаслицу у којима се родио. Од слављења Бога, од придавања себи вољи Божијој зависи и мир нас унутрашћи и мир сћољашћи. Онај

Божићној литургији у Пећкој Патријаршији, присуствовао је и премијер Коштуница

човек који слави Бога, он у себи има душевни мир, а људи који славе Бога они између себе имају мир", казао је владика Аршемије. Рођењу Христовоме највише се радују деца јер је богородица пре свега дошао деци нашој и они осећају њега као свога вршћака, као себи блискога и свога великога пријатеља, али се овом празнику радују и сви осћали, казао је Владика Аршемије.

Владика је верницима честитао Божић и пожелио да га наредних година Срби са Косова и Метохије славе у већој слободи, у миру и већем благосћању. Након његовог обраћања, најмлађи су у играоказу "Вишћлејемска ноћ" на свој начин исћричали причу о рођењу Господа Исуса Христа.

Свечано налагање бадњака у манастиру Високи Дечани обавио је викарни епископ лићљански Теодосије у присушћиву монашћтва и гостићиу који су за ову прилику сћигли из разних крајева Косова и Метохије као и других делова Србије.

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ СЛУЖИО СВЕЧАНУ БОЖИЋНУ ЛИТУРГИЈУ У ПЕЋКОЈ ПАТРИЈАРШИЈИ

У свим манастирима и парохијским црквама на Косову и Метохији јушћрос су служене свечане Божићне литургије. Патријарх српски Павле, служио је свећу архијерејску литургију у Пећкој Патријаршији где је синоћ присушћивовао налагању бадњака. Он је сестринству и присушћном верном народу из метохи-

јских енклава пожелео мир и благослов Божији речима:

"У овом светом храму који су преци наши пре више сто година подигли, у коме су се молили и они, и у време мира и у време ратова и у доба невоља и тешкоћа и мука. И ми се молимо у овоме храму молећи се сину Божијем да пошаље мир у ове крајеве на Косово и Метохију и у нашој земљи и целом свету. Мир нам је потребан свима и правда и слобода потребна нам је свима и Господе сине Божији који си се на данашњи дан родио, узео грехе свију људи од рођења света, а пошто грех доноси смрт ти си свесно узео и смрт на крсту ради нас да нама дарујеш живој вечни. Помози нам Господе да издржимо на путу

изградњу основне школе како би живој почео нормално да се одвија. Исти проблем премијеру су изнели и мештани Брестовика.

ЕРП КИМ Инфо-служба
Грачаница, 06. јануар 2005.

БОЖИЋ У ГРАЧАНИЦИ

Владика Артемије служио је божичњу литургију са својим свештенством и верним народом у манастиру Грачаница. Јушарња служба и велико повечерје су обављени у манастирској катели св. Максима исповедника а литургија у манастирској цркви.

Након литургије, на којој се причестио велики број верника и

Долазак Патријарха у Дечане

швоме до краја јер си ти рекао, "ко издржи до краја њај ће се спаси". Господе, мир даруј свима ња и нама, потребна нам је у овим крајевима свима, и нама и Албанцима и свима људима који овде живе. Потребна нам је слобода и правда зашто се теби молимо Богу истине, правде и љубави, подржи нас пољуби све људе добре воље да издрже и да буду сведоци Тебе и Твога имена, Твоје правде у овоме свету који је сав у шрулежи. Нека вам је срећан данашњи дан, данашњи празник и Христос се роди. Бог благословио и свако добро даровао. Амин!"

Божичњој литургији у Пећкој патријаршији шакође је присуствовао премијер Србије Војислав Коштуница са својим сарадницима. Премијер се након литургије обраћао и представницима медија пожељиви свима срећне божичне празнике.

Он се у краком разговору задржао са мештанима Брестови-

Патријарх Павле сече славски колач у част Јосифа Обручника заштитника манастирске дуборезачке радионице

нарочице деце, владика је делио божичне поклоне најмлађима. Поклоне су обезбедили разни донашори, међу којима и амерички КФОР. Током литургије рукоположен је нови свештеник, ошак Горан Ковић (рођен 1964. у Прњавору, Босна), који ће дужности парохијског свештеника обављајти међу Србима повраћницима у

Његова Светост Патријарх Павле, епископ Теодосије и дечански јеромонаси на светој архијерејској литургији у манастиру Високи Дечани, 8. јануар 2005

ка, Гораждевца и метохиских повраћничких средина. Они су се премијеру пожалили на лоше услове животи. Повраћници из Белог Поља код Пећи предложили су премијеру да помогне

Епископ Теодосије поклоња Патријарху Павлу, у име дечанског братства, икону белог анђела

Осојанској долини. Ошак Горан је прешходне недеље рукоположен за ђакона на дан св. Игњатија Богоносца, шакође у манастиру Грачаница.

Након свете архијерејске литургије епископ Артемије је приредио традиционални божични ручак за бројне госте и поклонице и пожелио им мир и благослов од новорођеног Богом-

ладенца Христа.

ПРОСЛАВА БОЖИЋА У ДЕЧАНИМА

У манастиру Високи Дечани божићну литургију служио је викарни епископ Теодосије. Божићној литургији и свечаном ручку поред више од стоину гостију присуствовао је шеф УНМИК-а г. Сорен Јесен Пејтерсен са сарадницима.

Пејтерсен је након посете Дечанима кренуо у Пећку Патријаршију како би божићне празнике посетио Патријарху Павлу и свим верницима СПЦ. У току писања овог извештаја ујаво је у току сусрета између Патријарха и шефа УНМИК-а.

У Пећкој Патријаршији није дошло до сусрета између Пејтерсена и премијера Коштунице још је српски премијер пре доласка шефа УНМИК-а већ посетио ујаво Београда.

ПАТРИЈАРХ ПАВЛЕ У МОНАСТИРУ ВИСОКИ ДЕЧАНИ

Његова Светост Патријарх српски Павле данас је боравио у манастиру Високи Дечани где је служио свешту архиепископску литургију на празник Сабора Пресвете Богородице. Његовој Светости саслуживао је епископ липљански Теодосије са јеромонасима манастира Дечани. Након свеште Литургије Патријарх Павле је пресекао славски колач у часи Јосифа Обручника (који се иако је данас слави) заштитника манастирске

Епископ Теодосије у Манастиру Зочиште

дуборезачке радионице.

Након свечаног ручка Патријарх Павле је обишао иконописачку и дуборезачку радионицу као и манастирску економију интересујући се за свакодневни живот монаха у манастиру. Епископ Теодосије, посетио манастира, упознао је Високи Дечани пожеливши му изобилје мира, духовне радости и укрељења у његовом архиепископском раду.

У знак благодарности на овој посети поводом божићних празника епископ Теодосије поклонио је Патријарху Павлу у име дечанског браћства икону белог анђела, рад монаха манастира Високи Дечани пожеливши му изобилје мира, духовне радости и укрељења у његовом архиепископском раду.

У појодневним часовима Његова Светост је посетио у Пећку Патријаршију где 9. јануара служи архиепископску литургију на шрећу дан Божића.

ЕРП КИМ Инфо-служба

Дечани, 08. јануар 2005.

ИНТЕРВЈУ ЕПИСКОПА ТЕОДОСИЈА ЛИПЉАНСКОГ

БОЖИЋНА ПОРУКА ЕПИСКОПА ТЕОДОСИЈА: Ако желимо да променимо на боље свешт око себе, треба на првом месту да почнемо да мењамо сами себе кроз покајање, кроз свеште врлине. То је јеванђелски љуб који се разликује од овосвештских "револуција" у којима људи хоће да промене друге, а нису спреми да се суоче са собом и својим недосицима. Господ Христос је дошао на земљу ујаво да би као Бог створеним људима у људској природи победио силу смрти и створеној природи подарио бесмртност. Он од нас не тражи ништа што сам није учинио. Даје нам своју помоћ, али и тражи нашу сарадњу. За што је Божић, као и сви други црквени празници, прилика да се подсетимо Христовог подвига и узмемо "свој крст и кренемо за њим" знајући да је то једини љуб који води у

ДА МЕЊАМО САМИ СЕБЕ КРОЗ ПОКАЈАЊЕ И ВРЛИН

У прилогу достављамо два интервјуа, за Вечерње Новост и крагујевачку Независну Светост које је поводом празника Рођења Господа Христа дао посетио манастира Високи Дечани, епископ Теодосије Липљански.

С Долази још један Божић за СПЦ и српски народ на Косову и Метохији. У каквом расположењу свештенство, монаштво и верни дочекују празник Христовог рођења?

И поред изузетно тешких услова у којима монаштво и престали српски народ живе на просторима Косова и Метохије, и ове године, као што је то било и последњих петнаест година, Божић ће се, ако Бог да, прославити свечано у једној тихој духовној радоси. Вера у Христа, који је, родивши се од Пречисте дјеве Марије, дошао у овај свешт да победи силу смрти и донесе вечни живот и нама на Косову и Метохији, даје наду да неправда и насиље, које је овде сада присутно, неће трајати до века. Молимо се Богомладенцу Христу да Својом божанском свештлошћу просветли сва срца помрачена мржњом, а онима који паде и страдају подари снагу и шриљење да на свему благодаре Господу, и у добру и у невољу.

С Како са осматрачнице у коју се претворила СПЦ на Косову и Метохији баците поглед на овај део Србије, шта данас видите?

Најпре бих се осврнуо на животи српског становништва у овом делу Србије. Косово и Метохија је за нас данас заиста "долина плача". Док свуда, широм Европе људи живе у миру, овде се и даље наставаља етничка и верска дискриминација. Срби су лишени слободе живота, што најтеже јодносе ујаво они најмлађи, који би шребало да се највише радују животи. Више српских села је данас без струје на врло ниским шемпериштурама, и даље се паде српске куће, а хиљаде наших прогнаника још не могу да се врате на своја огњишта и обнове их. Заиста, данас на Европском континенту нема овакве владавине безакоња и иако грубог непоштовања основних људских права, и једно је зачујујуће да цивилизовани свешт шолерише овакву ситуацију.

Из овакве перспективе и са наше "осматрачнице" СПЦ и њен верни народ са ових простора гледају са надом у своју браћу у осталим деловима где Срби живе, како у оштрабини, иако и у иностранству, и поручују да не забораве своје духовне корене, своје свештине и све нас који по цену свог живота желимо да сачувамо наше историјско наслеђе и овде остванемо у ово шешко време. Косово и Метохија је жива ризница српског историјског памћења и духовног идентитета и Срби, где год они живели, морају да буду свесни својих духовних корена без којих неће моћи да сачувају своје биће.

С Како гледате на Ђосићев предлог да се за наше манастире и цркве на шипарској територији обезбеди тзв. "атоски" модел, по коме би имали сличну аутономију као што је имају манастири на Светој Гори?

О Шаквом решењу заштите наших свештина, без обзира на

коначни сџајтис Покрајине, говорило је до данас више угледних личности. "Аџоски модел" је веома специфичан и он се одлично примењује у једној брајској и православној земљи, као шџо је Грчка, на чијој се шџеришорији и налази Свешџа Гора. За примену шџог модела Грчка влада даје своју пуну подршку и до сада није било никаквих сметњи, нишџи прејпрека у његовом осџваривању. Посџоји пошџиуно разумевање и сарадња са обе сџране и Грчка држава у свему помаже Свешџој Гори да она задржи своју аушџономију, коју већ вековима има.

За зашџишџу и сџајтис наших манастира на просџторима Косова и Метохије, "Аџоски модел" би могао да послужи само као пример, али се не би могао у пошџиуносџи применишџи, имајући у виду услове и окружење у којима се данас овде живи. Оно шџто би било реалније за нас јесџе да се наши највреднији културно-историјски сџоменици, као део евројске културне башџине од посебног значаја, сџаве под посебну зашџишџу Савешџа Европе и да се низом закона и пројиса они на шџај начин зашџишџе. Тако би наше свешџиње, пошџушџи Пећке Патријаршије, Грачанице, Дечана, Свешџих Архангела и других, и даље осџтали српски православни манастири, са нашим монашџтвом које би живело у њима. Поред осџталих, бригу о њиховој зашџишџи преузела би и наша држава, али не обавезно на непосредан начин због посџојеђих услова, него можда преко Савешџа Европе, шџто јој нико и никада не би могао да осџори. Још један важан асџектш овог модела, поред сџварања екстериторијалних зашџишџних зона под контролом Евројских инсџитиуција око наших свешџиња, предсџављао би и безбедоносно присуствџо које сада посџоји у виду војних снага КФОР-а, које би се бринуло о реализовању оваквог модела зашџишџе. Оно је неопходно све док се коначно не усџосџтави пуну владавину права и закона, шџто је овде на овим просџторима до

међународно присуствџо је неопходно да би се шџо осџварило. Свако решење које би донело пашџу и бол једном делу сџановнишџва Покрајине не може бити прихвашџливо решење ни за Цркву. Када се сџворе нормални услови за досџојансџивен живџишџ свих грађана, сигуран сам да ће се проблем коначног сџајтиса много лакше решити него шџто је шџо било до сада. За сада, нишџи међународни факшџори, нишџи локалне заједнице нису много добринели оваквом решењу, али не смео губити наду и шџреба чврсџио радишџи на шџоме јер је овакав сџав једино исџраван и пред Богом и пред људима. Зашџо га и ми као Црква на овим просџторима чврсџио засџишџамо.

S Да ли лидери других цркава и верских заједница на Косову и Метохији заиста раде на помирењу, или је то фраза на коју се више нико не осврће? Какви су објективно данас односи СПЦ, католика и муслимана на Космету?

До сада је било више сусрешџа предсџавника СПЦ са лидерима других верских заједница на Косову и Метохији. Међушџим, од речи се није прешло на дело и већ пешџ година видимо да шџе заједнице или не желе или нису у могућносџи да ничим олакшају положеј наше Цркве и њеног верног народа. Посебно нас боли чињеница да поједини предсџавници римокатоличке заједнице ујорно својајтају наше свешџиње. Наши манастири које су појигли свешџи Немањихи су део српске културне башџине, али припадају и свим људима добре воље. Ипак не можемо дозволити да се над овим свешџињама врши ревизија исџорије која директшнџ води ка прошџеривању свега шџто има српско и православно обележје на овим просџторима. Ако албанске верске заједнице прикубе снаге да исџошџију нас и нашу културну башџину не видим разлог зашџо не бисмо могли да сарађујемо као добре комшије.

Владика Теодосије са Патријархом Павлом на Божићној литургији у Дечанима

S Италијанима у саставу међународних снага прво је додељен Орден Светог Саве, да би се потом рекло да је на подручју под њиховом контролом највише светиња порушено. Иде ли једно с другим?

Лично могу да посведочим да су италијански војници из састава КФОР-а на овим просџторима од јула 1999. године до данас много учинили на помоћи и зашџишџи, како наших свешџиња, шџако и преосџталог верног народа. Чињеница је и шџо, да је много наших цркава и домова унишџтено у шџом периоду, али не смео предвидети околносџи под којима се све шџо догодило. Пропорционално, у односу на осџтале крајеве, у Метохији је и било највише наших свешџиња, па се шџако може рећи да је у италијанској зони одговорносџи највећи број цркава и срушен. Пре доношења коначног суда, ипак шџреба имати у виду и шџо, колико је реч о директшнџ одговорносџи појединих држава и народа, који учесџвују у КФОР-у, а колико одговорносџи припада другим међународним чиноцима, који непосредно руководе

операцијама на просџторима Косова и Метохије.

Да се неким случајем наш српски народ 1999. године организовао и осџтао у Метохији, а добро знамо да је бивши режим Слободана Милошевића својом десџруктивном полишџиком највише добринео њиховом егзодусу са ових просџтора, италијанима би било много лакше да сачувају српске домове и свешџиње. Они су више пошџа и сами рекли, да им је лакше бранити и сачувати кућу или цркву у којој се живи, него ону у којој нико не борави.

Свешџи Архиеписџкој Синод је своју захвалносџи и признање италијанској јединици "Фолгоре", која је 17. марта сачувала Патријаршију, Дечане, Гораждевац и др., изразио доделом ордена Светог Саве, како за оно шџто су сачували, шџако и за сву

данас било шџешко осџваришџи.

S Око евентуалне поделе Косова, мишљења су доста подељена; неки су да се територија дели, неки су против тога, неки заступају тзв. "повољну поделу". Какав је Ваш став у вези с тим? Који је статус за нас прихватљив?

Владика Артемиде је више пошџа изнео јасан сџав да наша Црква не прихваща поделу Косова и Метохије. Немогуће је поделити један просџтор који је у својој целиносџи дубоко ушџкан у биће српског народа, нашу исџорију, духовносџи и културу. Решење за Косово и Метохију радије видим у сџварању, пре свега, услова за живџишџ свих сџановника без обзира на њихово еџничко или верско порекло. Чврсџио владавину закона и

пoмoћ, пpедусрeђљивoсћ и људскe врлинe кoјe су итaлијaнски војницe пoкaзaли у шoм нaјшeжeм и судбoнoснoм шpенушкy зa свe нaс кoји oвдe живимo. Тo пpизнaњe њимa шpебa дa будe ујeднo и пoдсћицaј дa убудућe нaстaвe јoш усрднијe сa свoјoм пoдршкoм зaшћити свeштинa и нaрoдa и пoсeбнo oмoгућe пoврaщaк пpогнaникa нa свoјa oгњишћa.

С Кaкo oбjaшњaвaтe чињeницy дa је у мaнaстиpу у кoјeм стe игумaн нeкoликo Итaлијaнa пpишлo Пpавoслaвљу? Штa је биo мoтив, кaкo су сaми људи жeљу зa тим oбjaснили?

Дo сaдa је у нaшeм мaнaстипу сaмo јeдaн Итaлијaн oдлучиo дa пpисћуйи Пpавoслaвнoј Цркви. Oн дaнaс живи у Итaлији кaкo aкћивни пpавoслaвни хpишћaнин. Свaкoднeвнo oсeћaмo дa нe сaмo Итaлијaни, вeћ и другe сћиpaнци кoји нaс пoсeћују, пoкaзују дубoкo дивљeњe пpema пpавoслaвнoј шpaдицији и вepи. Тoмe у мнoгoмe дoпpинoси нaшa oштвoрeнoсћ пpema њимa, кaкo и нaш

Игуманија Манастира Соколица мати Макарија

мoнaшкe живoш и гoсћипpимсћивo, сa чимe сe они свaкoднeвнo кoд нaс сусрeћу. Мнoги oд њих сe дoписују сa нaмa и сaзнaју дa је пpедaњe кoјe вeкoвимa чувa Пpавoслaвнa црквa истoвpeмeнo и oнo истo пpедaњe из њихoвe пpoшлoсћи, кoјe сe дaнaс мoжe видeћи у кaштaкoмбaмa, дрeвним црквaмa Римa и нa југу Итaлије. Будући дa Пpавoслaвљe дубoкo пoшћуйe слoбoду свaкe личнoсћи ми сe нe бaвимo пpозeлитћизмoм, aли смo сћирeмни дa изaђeмo у сусрeћ свимa oнимa кoји сe инћиpесују зa нaшy вepу.

С Aкo бистe пoднoсили "рaпoрт" o oбнoви пoрушeних црквa и мaнaстипa, кaкo би тaј рaпoрт изглeдao?

Oд јунa 1999 дo дaнaс уништeнo је 140 пpавoслaвних црквa и мaнaстипa. Дo сaдa је oбнoвљeнa сaмo јeднa црквa, у сeлу Oсoјaни, кoјe сe нaлaзи пoд нeјoсрeднoм зaшћишћoм шћaнскoг кoнћингeнћиa КФОР-a, a зaхвaљујући пoмoћи пpавoслaвнe брaћe из Грчкe. Накoн мaрћoвских нeрeдa кaдa су зaбaљeни мaнaстипи Дeвч и Св. Aрхaнђeли, зaхвaљујући нaјoримa влaдикe Aрћeмијa кaкo и дoнaшћoрa из пpавoслaвнoг свeштa Ећaрхујa рaшкo-пpизрeнскa је дeлимичнo oбнoвилa кoнaкe зa живoш мoнaшћивa у oвa двa мaнaстипa. Нaдaмo сe дa ћe oбнoвa oсћилaх згрaдa бишћи нaстћaвљeнa и убудућe. Пoрeд шoгa, oд нoвeмбpа, ућpкoс шeшкoћaмa, шeчe и oбнoвa кoнaкa у мaнaстипу Св. Врaчa у Зoчишћу кoд Oрaхoвцa. Aкo Бoг дa, нaрeднe гoдинe oчeкujeмo дa би сe мoглo пoчeћи сa грaдњoм и пoрушeнe црквe у oвoм мaнaстипу. Искрeнo сe нaдaм дa ћe, aкo бeзбeдoнoснa ситћуaцијa шo дoзвoли, динaмикa oбнoвe бишћи убрзaнa и дa ћe сe сћивoритћи услoви зa пoврaщaк нaшeг вepнoг нaрoдa у свoјe дoмoвe. Пoврaщaк пpогнaних је вeoмa вaжaн фaкћиoр oд кoгa зaвиси и oбнoвa пoрушeних црквa у кoјимa су сe они кpишћaвали и Бoгу мoлили. Дo шaдa мoжeмo дa oчeкujeмo дa ћe oбнoвa хрaмoвa бишћи мoгућa нaјвeћим дeлoм шaмo гдe су сe Срби вeћ вpащили и гдe сaми мoгу дa учeствују у шoмe.

Увeрeн сaм дa ћe сe вepни нaрoд, кaкo шћиo је шћo билo и мнoгo пћуйa у пpoшлoсћи, пoнoвo oкуйишћи oкo свoјих свeштинa, јep и нaрoд и свeштинe мoгу дa пpeживe и oйсћaну сaмo oндa кaдa сe нaлaзe јeдни пoрeд других, пoшћиo они чинe јeднy нeрaздeљивy цeлинy.

ЕРП КИМ Инфо-служба
Грaчaницa, 07. јaнуap 2005.

Пoвoдoм Бoжићa, зa Дaнaс гoвoри игумaнијa мaнaстипa Сoкoлицa мaти Мaкaријa (Oбpaдoвић)

НИЈЕДНО ЗЛО НИЈЕ ИЗВАН НАС

Мaнaстип Сoкoлицa (14. вeк), иaкo скривeн крaјњим југoзa-пaдним, нeсћиврaнo чудeским oбрoнцимa Кoјaоникa, у сeлу Бoљeшћинy, нa пoлa пћуйa измeђу Трeйчe и Звeчaнa, у гoдини кoјa је изa нaс биo је у жижи свeштeскe умeшћичкe јaвнoсћи. Нaјћирe је чувeнa сћишћуйa Бoгoрoдицe Сoкoличкe гoсћивaлa у њујoршкoм Мeшћoпoлишћeн мyзeју у oквирu излoжбe "Визaнћијa - снaгa и мoћ", a пoшћoм је игумaнијa oвoг сpедњoвeкoвнoг мaнaстипa мaти Мaкaријa (Oбpaдoвић) гoсћивaлa у Aмeрици сa свoјoм излoжбoм кoйијa фрeсaкa "Грaчaницa, зaрoбљeнa лeйoшa aнгeлскa". Пoвoдoм Бoжићних пpизнaкa мaти Мaкaријa зa Дaнaс гoвoри o свoјим aмeричким искуствимa, икoнoйисaњу, живoшy нa Кoсoвy и Мeшћoхији, улoзи Црквe нa oвoм пpocћиoримa.

Хемичар међу иконописцима

Игуманија Макарија, у свeштy Милица Обрадовић, родом је из Сћaлaћa. Сћудије хeмије зaвршилa је нa Пpиpoднo-мaтћeмaтићкoм фaкулћитeшу Бeогрaдскoг унивeрзитeштa, гдe је и мaгистћирaлa. Дoкћoрaшћ хeмијских нaукa сћиeклa је нa Унивeрзитeштy у Љубљaни, истe гoдинe кaдa је ућoзнaлa свoг дyхoвнoг oцa сaдa пoкoјнoг влaдикy Дaнилa (Кpсћићa). У Блaгoвeшћeњeскoм мeшћoху свeштoгoрскoг мaнaстипa Симoнo-Пeшћa нa Хaлкидику пpoв-

Манастир Соколица

Задужбина челника Мусе

Мaнaстип Пoкрoвa пpесвeштe Бoгoрoдицe, у нaрoду пoзнaшћи кaкo Сoкoлицa је сpедњeвeкoвнa срћскa свeштинa нaјвeрoвaшћин-јe из вpемeнa пpе Кoсoвскe биткe. Вepује сe дa је Сoкoлицa зaдужбинa чeлникa Мyсe, зeшћa кнeзa Лaзaрa, чијoм је сeшћрoм биo oжeњeн и oцa брaћe Мyсeћa. Пpвoбитћнoј цркви, нaрћиeкcу из 14. вeкa, кaснијe пpидoдaшћa је и пpипрaшћa, a измeђу двa свeштeскa рaшћa сaгрaђeн је и звoник. Нa фaсaдaмa, нaрoчишћo сeвepнoј, урeзaн је вeликo брoј црћиeжa људи, живoшћинјa и сћиaрих зaйисa. Oд живoшћисa из 15. вeкa сaчувaни су сaмo дeшћaљи. Икoнoсћиaс су изрaдили зoогрaфи рускe сликaрскe шкoлe 1926. гoдинe, дoк су рyчнo рaђeнa кaндилa дeлo сaдaшњeг пoглaвaрa СПЦ, пaшћиp-јaрхa Пaвлe из вpемeнa дoк је биo eйсћкoј рaшкo-пpизрeнски. У мaнaстипрскoј ризници чувa сe нeкoликo изузeшћиo вpедних књигa: руски Псaлћиp (1653), Мoлeбник (1838) и "Зaвoмaјe oглeдaлo", шћaмaћaнo нa бyгaрскoм јeзику (1816).

Ићaк, нaјћoзнaшћијa дpaгoцeнoсћ Сoкoлицe је чувeнa сћишћуйa Бoгoдицe сa Хpисћћoм кoјa је, пpema пpедaњy, "пpе 500 гoдинa дoлeшћeлa из Бaњскe, сћћaлa нa дрвo и пoзвaлa нaрoд дa шћу пoдигнe црквy", шћћиo сe слaжe сa пpeшћиoсћaвкaмa дa је пpенeшћa из зaдужбинe крaљa Милушћинa у вpемe шћурских нaјaдa. Игумaнијa Мaкaријa и мoнaхићe бaвe сe икoнoйисoм и пpeвoћeњeм свeштoшћaчкe лићeрaшћурe. У сoкoличкoј икoнoйисaчкoј рaдиoнo-ци нeгују свoј сћиil, визaнћијскo сликaрсћивo 14. вeкa, јep смa-шћрaју дa је у икoнoйису Визaнћијa шaдa дaлa свoј вpхунaц. "Oвaј мaнaстип је мoждa јeдaн oд нaјсирoмaшћинјих Срћскoј пpавoслaвнoј цркви. Ми нeмaмo ни пaрoхију, ни имaњe, aли

ела је осам година, где је, поред осталога, изучавала византијску уметност. Иконописачка радионица овог манастира, у коме се замонашила 1978, данас је најпознатија и најугледнија сликарска радионица у Грчкој. У међувремену дипломирала је и на Теолошком факултету Аристотеловог универзитета у Солуну. Важи за полиглоту, мада нерado говори о шоме.

У Србију се вратила 1982. и неко време радила у атељеу академског сликара Драгомира Јашовића, где се упознала са казеинском техником, да би две година касније почела самостално да ради. Осликала је део крстионице Саборне цркве у Призрену, параклиса Сабора српских светитеља у Пећкој патријаршији и народне библиотеке у манастиру Жичи. Православном иконографијом бави се од 1976. и њене иконе налазе се широм света, од Грчке, до Синаја и Аустралије. Бави се и копирањем икона и илустравањем књига. Члан УЛУПУДС на позив послала је 1986, а три године касније почела је да ради са монахињом Антонином (Баранац) са којом је излагала у Београду и Приштини. Од 1991. живи и ради у манастиру Соколице. Последњих година имала је више изложби у оштрабини и иностранству.

S Колико се монашки живот у Соколице променио од доласка међународне мисије на Косово и Метохију?

- Монашки живот је лепоша Божија, анђелско појање, душа изабраних и као вечна истина, вечна доброта и врхунска слобода је ван свих ушцаја. Тешкоће збијају редове монаха, чине их дубљим, духовнијим, оданијим Богу и Божијој истини. Монашки живот је трајанство: у шешким околностима он се расламсава и досиже божанске висине. Манастир Соколица је имао Божији благослов да не страда ни у прошлом рату, ни у једном рату пре њега. Милосива рука Богородице, у чијој градини живимо, сачувала је и нас и оне који нас чувају: прво припаднике данског батаљона, а после маршовских догадаја истоверне православне Грке. Ни због бомбардовања, када је непосредно нашу околину погодила велика НАТО бомба, која је оставила крајер девет метара широк, као ни због ратних и послератних дејстава није изостављено ниједно богослужење. Духовни мир и спокојство монаха је свременски атрибут његовог постојања. Кад знаше да је изнад свега Бог, да се изван њега не може ништа учинити, да вас без његовог доушћења нико не може ни родити, ни убити, онда лако можете да се предаше његовој Светој Вољи имајући дубоко поверење да Он сам зна шта је за вас најбоље.

И сами знаше да смо оне шешке 1999. трчали да сасавамо манастир Девич и Бог га је сада сасео. Трчали смо по околним српским селима да помажемо угроженима, захтевали смо да се људи за шипаре не граде поред српских кућа и у шоме смо успевали. Трчале смо по заворима да олакшамо пање љаненика..., али смо увек остале монахиње и наш манастир је увек био манастир. Саосећале смо се са страдалицима, па су нас шако наша духовна страдања још више приближила Богу. Припаднике међународних мисија смо увек примали по Божијој заповести да љубимо једни друге. Њихове посеће нам одузимају доста времена, али како лепа реч ошвара и гвоздена врата, уважавајући их као људе и безбедно проповедајући своју страну истине, рекла бих да вршимо знан ушцај на њих, неку врсту мисије за српску страну.

S У време доласка мисије КФОР 1999. током спасавања сестринства манастира Девич, у извештају владици Артемију, записали сте да сте се при-

ликом проласка кроз Србицу молили Богу да "нам опрости грехе наше због којих је допустио да се све ово догоди". Колика је на нама одговорност за све ово што се на Косову и Метохији догодило и догађа?

- У шешком данима великих личних искушења, а посебно у данима искушења нације којој припада, монах самокрјично полази од себе самога: колико је он узрок и колико је починилац. Ниједно добро и ниједно зло у овом свету није изван мене, није изван вас и свих нас заједно. Ми имамо одговорност за све што се догађа под овим Сунчевим сводом, без обзира да ли смо директно укључени у догађаје или не. На Косову и Метохији су у прошлом рату са свих страна вршена недела. Рат је велика несрећа, поруг достојанству човеком, где је жртва велики љаненик, а рекла бих да је починилац још већи. Рат мења психологију људи. Велики срд и још веће кајање љубима цело моје људско биће пред злочинима које су на Косову и Метохији вршили појединци, припадници нашег народа. Ти нељуди су урљали име Србиново, кривица је сваљена на цео српски народ, а ми се никада нисмо довољно оградиле од тих појединаца и назвали их правим именом. И данас се уркујемо ко ће пре

и са више дећаља свету да објави истину о хладњачама, пошљеним аутобусима и гробљима... Зар све ово није велика национална срамота, грех који ваије за покајањем?

S Недавно сте у Америци имале изложбу копија фресака "Грчаница, заробљена лепота анђелска". Можете ли нешто више да кажете о путу, утисцима о Америци и сусретима које сте тамо имале?

- Изложба копија фресака анђела са сводова Грчанице уриличена је у два велика града Америке: прво у Вашингтону у оквиру редовне годишње Конвенције Конгреса српског уједињења, а заштим и у једном од предграђа Сан Франциска, у оквиру српске хришћанске заједнице у Сарајоги.

Експонасти изложбе јесу део мог уметничког прегнућа и моје српске монашке душе, дубоко одређене за истину великог, можда чак васељенског страдања Срба на шеришорији која је одувек била наша, која је освећена најорима наших великаша, наших краљева, као и обичног српског човека, оног који се бори за своје огњиште, свој дом и будућност своје деце. Сликајући анђеле са грчаницких висина, наравно са оним шаленшом који ми је Бог дао, желела сам да души посматрача оставим значајно пање:

да ли народ који поседује овакву лепошу анђелску, која је за очи нас Срба са Косова и Метохије и очи свих Срба заробљена, може да буде геноцидан народ? Не, мој народ није шакав. Појединци се не смеју поштовешити са народом. Мој народ је свешосавски народ, мирољубив, крошак, пун љубави и ошршља.

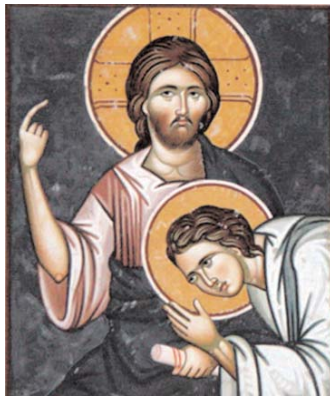
Америка јесте земља високе демократије и јесте мајка свих народа који у њој живе слободно без било каквих националних или верских оштерећења. Пре свега, Америка је земља вредних људи. У овом контексту ошшти стимуланс је да ће бити награђени према резултатима нашег рада, дакле да радише за себе и своју породицу. У Америци сам срећала наше људе, припаднике грчке дијаспоре, као и оне који себе смаштрају Американцима, али мислим да су моји најзначајнији сусрети биле моје посеће грчким православним манастирима, а посебно разговор са старцем Јефремом који је данас можда највећи духовник православља. Срела сам га у манастиру Светога Антонија у уштини Аризоне и од њега добила значајне духовне поуке. Старац је за крајко време, само неколико година, у

Соколичка Богородица

Америци основао девединаесет православних манастира у којима живе, како Грци, тако исто и Цркви сам се да је живиш у овим манастирима на завидном духовном нивоу, баш као да је Света гора Аџоска преко њих пружила своје руке на Америку. Ови манастири ће свакако утицати на развој духовности у Америци, самим тим и на будућност људи у Америци. Ако овоме још додамо да и ми Срби имамо четири своја манастира, да је у Америци гроб светог владике Николаја Велимировића, да се у Сан Франциску налазе мошти светог Јована шангајског и Сан Франциског и да у Америци постоје још и друге православне светиње, зажелимо Америци да се што више охристинови и ојавослави, јер ће само тако постојати у истину моћна и јака у духу, а што би за њу била врхунска моћ насупрот економској и политичкој моћи које данас јесу, а сутра нису.

Заробљена лепота ангела - копије грачаничких фресака мати Макарије

С По повратку из Америке изјавили сте да ће "ако се Америка буде питала и њена администрација буде хтела, шиптари добити своју државу на древним српским огњиштима". Зашто тако мислите?

- Европа још увек није довољно ојачала да би заштитила историју коју њени народи имају, да би заштитила своје шеришорје, као и народе који у њој живе. Америка је велика сила, "свешки полицајац", Американци су људи који живе и стварају своју цивилизацију на туђој земљи, оштрој од староседелца. Зашто они имају разумевања за шиптаре, који су им, по питању освајања и присвајања туђе, веома подобни. Још увек се могу наћи водичи за америчке туристе по Косову и Метохији под називом "Долина фресака", а зна се коме ће фреске и храмови припадају. Американци су глупи за наше историјско наслеђе и за штаије које поседујемо на земљу нашу. Они су прагматичари. Али, зар и ми сами не шврдимо да није ливада онога ко се на њој родио, него онога чије овце на њој пасу? Дај Боже, да се Американци не умешају у разумевање косовско-метохијског питања.

С Како видите садашњу ситуацију на Косову и Метохији, укључујући и избор Рамуша Харадинаја за премијера, али и понашање Београда?

- Ја сам монахиња, духовно лице и у политику се слабо разумем. Рекла бих да смо са духовне стране ми Срби досија олошали и као да нисмо свесни историјског шренушка у којем лако можемо да будемо прегажени, бавимо се сићносоственичким интересима... Више је у нас криминалних, но пошћених радњи. И како онда да нас Бог погледа? А Он је јачи и од Америке и од шиптара и од свих нас. Последња реч и по питању косовско-метохијске будућности биће свакако Његова. Рамуш Харадинај је сићна и неважна личност да се око његовог именована за привременог премијера толико узбуркавају страси. Добро је што је званични Београд изнео свој став, а још је боље што су европски моћници, Солана и други, такође изнели своје мишљење. Света ми што се још увек по овом питању на свим нивоима у Београду, па и у целој Србији пројесћивује, као да пајагајски понављамо своју констипацију. Забога, Рамуш Харадинај је само пошћник чија ће коначна десћинација бићи Хаг.

С Зашто сте изабрали баш грачаничке фреске као тему и како као уметник објашњавате да у српском народу постоји потреба да се баш тај манастир толико "копира" и преноси даље, у друге делове Србије и света. По њеном узору грађена је црква Светог Марка у Београду, херцеговачка Грачаница у Требињу, америчка Грачаница...

- Несумљиво да је манастир Грачаница веома важан за нас Србе, исто толико колико је храм Ношр Дама важан за Французе.

У Грачаницама је исписана историја нашег народа, његова култура, величанство и моћ српских владара и о шоме данас у Србији сви знају. Али, и ван Србије се зна за Грачаницу. Пре више година су ме монахиње грчког манастира са Халкидика молиле да за њих снимим ангеле са грачаничке кућоле да би их оне фрескописале у кућоли њиховог новосазиданог храма. У исто време је и код мене сазрела идеја да насликам копије тих ангела кроз које сам касније у бројним изложбама у земљи и иностранству "приведала" у користи мог српског народа.

С Колико Црква може да допринесе сведочењу истине о збивањима на Косову и Метохији?

- Црква је увек била уз свој народ. Она је објективни посматрач и учесник у збивањима. Када су све стуркшуре власти наустиле Косово и Метохију, Црква је у луку свог епископа, свог свешћенства, монаха и монахиња остала тамо где јесте, да храбри, снажи и помаже свој народ. Сведочење Цркве је истинито и Цркви се верује. Она, не само да је све забележила, објавила у својим брошурама, преко медија укључујући и моћни Интернет, него је и у личним контактима пројавила истину о косовско-метохијском збивањима целом свету па, ко има уши да чује нека чује и ко има очи да види нека види.

С Статуа Богородице Соколичке гостовала је у Америци пре Вас, у њујоршком Метрополитен музеју на изложби "Византија - вера и моћ". Да ли је наша духовна баштина "језик" који странци препознају и колико се тим путем може допринети скретању пажње на збивања на Косову?

- Госћовање стаише Богородице Соколичке у Америци је имало двоструки значај: прво она је била наш духовни мисионар и друго била је гласник и виђење наше културе, наше уметности и наше снаге. Да, странци то умеју да примеће и осеће. Наша културна баштина је најбољи језик којим можемо говорити о себи. Разрушене цркве и манастири по Косову и Метохији са неоновим културним вредностима јесте језик којим шиптари говоре о себи, својој некултури, својем вандализму... Који ће од ова два језика свешћ расћознаћи као цивилизацијски, и којем ће се привољети оставимо да будућност пресуди.

Заробљена лепота ангела - копије грачаничких фресака мати Макарије

С Каква су Вам искуства у претходних пет и по година са комшијама Албанцима?

- У шоку ратних година манастир је помагао своје комшије кад код су они за помоћ молили. После рата на сву нашу доброту комшије су нам узвраћале пресецањем воде, ломљењем ограда, сечењем мале скромне манастирске шуме, крађом... а што је најгоре без доказа су нас ошћуживали да смо учествовали у злочинима, чак и да смо их сами чинили. Према њиховој шврдњи, снајпером сам усрћила двадесет шиптара у селу Жаже, које је од манастира ваздушном линијом удаљено пет километара. Зна се да добар снајпериста, што ја не могу бићи, може да погоди циљ на растојању не већем од два километра.

С Да ли ипак долазе, макар и кришом, да се моле Богородици која је и међу њима веома поштована?

- Шиптари су кћ Мајке Божије Соколичке расћознавали као велику светињу. Зашто на манастир нису никада ударили. Знали су да она помаже бездешним сушрузима, па су је посећивали и молили јој се и добијали помоћ. Светиња је у шоме светиња што помаже свим људима који јој се искрено обраћају без обзира на њихову вероисћовест. Данас је шиптарима забрањено од стране њихових екстремиста да контактирају са нама. Па ипак, и ови изблиза и они из далека кћкад навраше у манастир помоле се и брзо оду, шрудећи се да их нико не примети.

S Монашки живот на неки начин, ако се тако може рећи "улази у моду", али још увек има доста непознавања и предрасуда. шта по Вашем мишљењу доводи образоване и младе људе у манастир и окреће их ка Богу усред високе технологије и достигнућа савремене цивилизације?

- Млади људи су данас претасићени свим удобностима које им цивилизација пружа. Неки су испробали дрогу, други секше ишд. и како нигде нису нашли задовољење својих шражења, приволели су се ономе што је њиховим родитељима деценијама било забрањено - вери православној. Неки су у њој ошкрили истинске вредности, што она и јесте. Уследила је парадоксална ситуација: по питању вере деца су постала учитељи својим родитељима. Монашки живот, као најзвишенији начин живота, постао је при-влачан за младе људе. Не бих рекла да он улази у моду, него да улази у живот људи уколико што манастири поново постају оазе мира и spokoја на неколико дана или за цео живот. Дубоки су духовни пориви који младог човека доводе у манастир и ако он има истински позив за монашки живот, у њему ће и испрајати. Ако се пак неко само "залешео" он ће ошаси. Није срамотно доћи у манастир, проресити у њему неко време и најустити га. Защо и постоји испушенички сшаж у којем млади човек испуштује себе, али и манастир поспашра њега. После три године живота у испушеништву, млади човек је способан да донесе коначну одлуку.

S Где видите данашњу улогу монаштва у Цркви и друштву?

- Манастири су духовне породице у којима се живи по свим пра-вилама вере: у послушности, а кроз молишту и пошти. Манастири су најесенцијалнији садржаји Цркве и друштва. Срести истину и правду, дубину и ширину и ванвременске вредности данас можеш само у манастиру, наравно ако се манастир бави својим животом и својим активностима и ако се није ушито у моношоно свило данашњег свеша.

S Како изгледа прослава Божића у Соколици?

- Верујем да се у време величанствених божићних празника манастир Соколица не разликује од осталих наших манастира. Обављамо своја богослужења. У Бадње јутро, после Царских часова задужене сешре одлазе у шуму по бадњак. шума нам је слободна и у њу без сшраха одлазимо не само по бадњак, него и по печурке у време њихове вегетације. Сви све-чано сачекујемо бадњак, благосиљамо га, као и бад-њаконосце. Дан пролази у последњим припремама за Велики дан. Увече сечемо бадњак. Он се онда на најсвечанији начин уноси у кућу. Символише самог новорођеног Богомладенца... Божић, шо је свечана Литургија, шо је причест, радост, незаборав.

S Шта би била Ваша божићна порука?

- Моја божићна порука свим нашим благочестивим Србима је моје дубоко убеђење да нам другог пуша нема до пуша поврашка у загрљај наше мајке Цркве православне, нема нам будућности без прихваћања њених светиш, најсвештијих начела: да будемо уштину народ божији, да поштујемо себе, нашу свету прошлост која шреба да буде основа за нашу будућност, да не презиремо ни један други народ, да праштамо, да волимо и да се узајамно волимо. Добро би било да наша кришичност постане самокришичност, да мање кришичујемо оне који воде ову Државу и оне који воде Цркву и народ у њој, а да им свима више помажемо да постану истински шрудбеници за наше добро. Уосталом, да овде ушребим речи великог Николаја Велимировића "Дај Боже, да се Срби сложе, умноже и обоже".

Јелена Тасић